

Комунальний заклад
«Централізована система публічно-шкільних бібліотек»

Історія бібліотеки Березнівської гімназії

2013

Підготувала зав.бібліотекою гімназії
В.С. Дзюбак

Використані джерела:

1. Касьян І. Юні книголюби : вісті із Березнівської середньої школи №1 / І. Касьян // Ленінським шляхом. – 1983. – 19 березня.
2. Ляшецька Н. в дружбі з книгами / Н. Ляшецька // Ленінським шляхом. – 1978. – 14 січня.
3. Мельничук Л. Порадник юних / Л. Мельничук // Ленінським шляхом. – 1980. – 16 вересня.
4. Сторінки історії Березнівської гімназії : Березнівській гімназії - 75 // Інформаційний вісник, 2010.
5. Сут М. У дружбі з книгою / М. Сут // Ленінським шляхом. – 1979. – 18 жовтня.
6. Телешун В. Її друге покликання : [про М.П. Сут, бібліотекаря СШ №1] / В. Телешун. – 1979. – 25 жовтня.

www.bergimn.gov.ua

Історія бібліотеки Березнівської гімназії

Приміщення Березнівської гімназії було збудоване у 1935 році. Директором її був поляк Вольф. Викладання в школі теж велося польською мовою, лише 2 години на тиждень читались уроки українською мовою. Спочатку у школі здобували освіту близько 90 учнів і працювали 12 учителів. Під навчальні класи займали 8 кімнат. На жаль, на даний час немає ніяких відомостей про те, чи була бібліотека у школі і хто працював у бібліотеці з початку заснування школи?

З 1941 року директором «Червоної школи» був обраний священник Селецької церкви Микола Бухович. Навчалися тут в основному діти з навколишніх сіл і Березного. Навчання велося українською мовою по довоєнних підручниках і книгах, а матеріали для історії брали з бібліотеки Миколи Буховича.

У повоєнний період відбулися зміни в державі і, зокрема, в системі освітнього процесу, що не могло не відбитись і на роботі нашого навчального закладу, який тоді називався середньою школою з восьмирічним навчанням. Після війни при школі діяв інтернат з державним харчуванням. Навчання проводилось у дві зміни, перед уроками проводилась фіззарядка. Вчителі проводили значну просвітницьку роботу згідно розпорядження відділу освіти.

На початку 50-х років при школі працювали бібліотека, спортивний зал, майстерня, їдальня. Велику роботу проводили вчителі школи по співпраці з батьками учнів. При школі створений лекторій, завданням якого було читання лекцій на виховні теми, випуск газет для батьків “Сім’я і школа”.

На початку 1950 року господинею у храмі науки була Любов Іванівна Пустовойт, яка згідно наказу по школі за №34 від 10 березня була переведена на 0,5 ставки і працювала по слідуєчому розпорядку видачі книг: між змінами 2 години, після другої зміни – 1 годину, разом 3 години щоденно. З 1 вересня на посаду бібліотекаря школи була призначена Гнатиш Віра

Степанівна (Наказ №83 від 1.09. 1950 р. підписаний директором Гришуком Мефодієм Дем'яновичем).

Інвентарна книга №1 бібліотеки школи розпочинається також записами 1950 року. Першими книгами, які поступили в бібліотеку були 33 томи творів В.І. Леніна, його вибрані праці, твори В.Й. Сталіна та основоположників марксизму-ленінізму, постанови КПРС та уряду. Ця суспільно-політична література нараховувала близько 700 книг. Далі згідно записів інвентарної книги бачимо поповнення бібліотечного фонду художньою та науково-природничою літературою.

Екскурс в минуле надасть нам змогу зрозуміти, що кожен навчальний заклад розпочинається з книги – “біблію”, а саме з бібліотеки, історія якої пов'язана з історією заснування закладу, рідного краю, з впливом подій світової історії та розвитку системи освіти.

У 1960-1980 рр. розширилось коло тем пропаганди літератури про В.І.Леніна, про комсомол, піонерів, жовтенят, патріотичне та інтернаціональне виховання читачів, пропаганда військових знань, формування матеріалістичного світогляду дітей.

У 1969 р. в бібліотеку Березнівської СШ №1 прийшла працювати М.П. Сут, яка прийняла бібліотечний фонд від Мухаровської Катерини Федорівни, яка довгий час працювала і бібліотекарем і вчителем. Марія Полікарпівна вміло володіла мистецтвом спілкування з учнями, була обізнана з технологіями формування всебічно розвинутої особистості.

В цей час бібліотека дійсно була скарбницею школи. У великій кількості надходила художня, методична та довідкова література. Робота шкільної бібліотеки планувалася згідно виховного плану роботи школи. Проводилися бібліотечні уроки, бесіди, лекції, вікторини, виставки художньої та методичної літератури, надавалась методична допомога вчителям.

Поєднуючи традиційні та інноваційні форми роботи бібліотекар постійно працює над тим, щоб заохочувати учнів до читання, зацікавити книгою, стимулювати вчителів і учнів до використання в бібліотеці наявних інформаційних ресурсів, формувати особистість учня з високим рівнем інформаційної культури, розвивати вміння і навички пошуку інформації.

Сьогодення диктує гімназії нову модель бібліотеки, діяльність якої повинна спрямовувати на інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу. Головна функція бібліотеки – зробити інформацію доступною.

Пройдуть роки. Гімназія дасть путівку в життя ще не одному поколінню, в серцях якого бібліотека залишиться осередком знань, інформаційним центром, скарбницею всіх багатств людського духу.

Навчити читачів орієнтуватися в світі інформації, користуватися джерелами інформації, знати, де і як можна підібрати необхідну літературу з певної теми – це основне завдання у вихованні інформаційної культури. Тому із користувачами 1(5) – 2(6) класів зав бібліотекою В.С. Дзюбак проводить бібліотечні уроки «Зустріч із Павутинкою», «Історія книги», «Твої помічники у виборі книг», під час яких діти мають можливість познайомитись із історією виникнення Інтернету та комп'ютерів, здійснити пошук інформації в різних пошукових системах та навчитися працювати як із традиційними каталогами і картотеками, так із електронною базою даних періодичних видань.

Марія Полікарпівна була досвідченим працівником, відданим своїй справі. Не за обов'язком, а за покликом душі, відбирала вона для дітей такі книги, які могли порадувати людину в ранні роки дитинства. Вона навчала дітей цінувати книгу, оволодівати мистецтвом читання, розкривала перед читачами весь всесвіт і зовсім особливий світ – світ літературних героїв. Марія Полікарпівна брала найактивнішу участь в роботі самодіяльного народного драматичного театру районного Будинку культури. Сумлінно ставилась вона і до виконання громадських обов'язків. Була секретарем батьківського комітету, головою культмасової комісії місцевого комітету профспілки, допомагала проводити репетиції у шкільному драматичному гуртку адже закінчила вона режисерське відділення Одеського культосвітнього училища.

При бібліотеці працював гурток «Юні любителі книги», який користувався великою популярністю. Він складався із секцій «Юні бібліотекарі» і «Юні палітурники». Члени першої з них

Наталія Сухан, Ганна Крутько, Олеся Матчук та інші організували різноманітні тематичні виставки, брали участь у проведенні масових заходів: усного журналу «Ровенщина – край партизанської слави», читацькій конференції «Героїчна оборона Сталінграда» тощо. А члени секції «Юні палітурники» допомагали вести облік книг, наводили порядок на стелажах, підбирали художню літературу для позакласного читання та переплітали і ремонтували книги. Перед тим, як взятися за організацію такого гуртка, М.П. Сут уважно вивчила досвід млинівських палітурників-аматорів, повезла туди на екскурсію учнів. Верстати, необхідні для палітурної справи, виготовили у шкільній майстерні, інструменти придбали у магазині. На рахунку юних палітурників були сотні відремонтованих книг. Особливо результативно працювали Г. Крутько, н. Сухан, С. Мазепа, З. Юсенко, О. Радчук та інші гуртківці. Робота гуртка «Юні палітурники» неодноразово відзначалася грамотами райвно, райкому комсомолу, облвно.

З 1978 по 1983 рр. проходив процес на безплатне користування підручниками учнями загальноосвітніх шкіл згідно аналогічної постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР. Бібліотечні фонди у школах з кожним роком зростають. Станом на 1 вересня 1983 року бібліотека Березнівської гімназії налічувала більше 26 тисяч книг та підручників, якими обслуговувала понад 700 учнів. Бібліотека, педагогічний колектив, комсомольська та

загальною площею 109 метрів квадратних: абонемент, читальний зал, медіа-центр.

Станом на 01.01.2013 року бібліотечний фонд бібліотеки Березнівської гімназії становить – 16174 примірники книг і брошур, в т.ч. – 8225 примірників підручників, 85 CD/DWD дисків. При цьому, фонд бібліотеки гімназії комплектуються недостатньо. Не вистачає також CD-DWD дисків з навчальної, дозвіллевої тематики та мультимедійних посібників з – довідкової.

В бібліотеці гімназії встановлена міні-програма АБІС «ІРБІС», за допомогою якої можна робити аналітичний опис документів.

На даний час до послуг користувачів електронна база даних нових надходжень до бібліотеки, ЕБД підручників та ЕБД періодичних видань, яка нараховує понад 24000 бібліографічних описів, Інтернет з Web-адресами бібліотек, колекція CD/DVD на допомогу вчителям – предметникам та власні електронні ресурси краєзнавчої тематики. У зв'язку з тим, що фонд художньої літератури книгозбірні гімназії не повністю задовільняє потреби користувачів, бібліотека поповнює фонд шляхом залучення медіаресурсів мережі Інтернет. В електронному форматі в бібліотеці є книги за програмою з української та світової літератури для учнів 5-9 класів. Таким чином бібліотека створює свою медіатеку.

Забезпеченість підручниками учнів 5-11 класів у гімназії на 2013-2014 н.р. становить 94 %.

Щорічно учні гімназії беруть участь у Всеукраїнському конкурсі «Найкращий читач – України», у святкуванні Всеукраїнського тижня дитячого читання, під час якого відбуваються Свято Книги, ігри, вікторини, конкурси.

Кожного року бібліотека сприяє активній участі читачів у Всеукраїнському конкурсі «Кращий читач», в якому гімназисти здобувають призові місця.

навчального закладу по створенню медіа-середовища на допомогу навчальному процесу та вихованню підростаючого покоління.

В листопаді 2008 року бібліотеку Березнівської гімназії відвідали слухачі курсів Рівненського факультету Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв Рівненської та Волинської областей.

У 2011 році зав.бібліотекою В.С. Дзюбак взяла участь у занятті управлінського університету секції керівників ліцеїв, гімназій, колегіумів, спеціалізованих навчальних закладів «Стратегії управління закладом освіти в умовах формування інформаційного суспільства» з інформацією «Медіа-центр Березнівської гімназії в освітньо-інформаційному просторі навчального закладу», яке проходило на базі навчального закладу.

Бібліотека гімназії є інформаційним центром, де створені умови для вільного доступу, до пошуку та отримання інформації будь-якого виду, на всіх сучасних носіях: традиційному (паперові книги, періодичні видання), магнітному (аудіо, відеокасети), електронному (електронні каталоги книг, періодичних видань, підручників), мультимедійному (довідники, словники, енциклопедії), мають доступ до власних баз даних, Інтернет.

Книгозбірня гімназії обслуговує понад 500 читачів. Це - учні, вчителі, батьки, працівники школи. Бібліотека знаходиться у приміщенні гімназії на другому поверсі і займає три кімнати

піонерська організація школи розробили конкретні заходи щодо бережливого ставлення учнів до навчальної книги, як до державного добра. В класах щомісяця проводились огляди, перевірки стану підручників, їх результати висвітлювались в стіннівках, обговорювались на піонерських лінійках, зборах загонів.

М.П. Сут формувала у школярів матеріалістичний світогляд, виховувала їх в дусі радянського патріотизму та пролетарського інтернаціоналізму. Цьому сприяли книжкові виставки «Наш радянський спосіб життя», «Ідемо шляхом Леніна, шляхом Жовтня», «Моя Батьківщина – СРСР», «Беремо з комуністів приклад», «Наука і релігія» та багато інших.

Шкільна бібліотека, очолювана Сут М.П. по праву вважалася однією з кращих у Березнівському районі.

Швидко плине час. 25 років віддала улюбленій справі М.П. Сут і в 1994 році вона вийшла на заслужений відпочинок.

Працівники та учні школи добре пам'ятають бібліотекарів Гарбар Ларису Андріївну, яка прийшла на зміну М.П. Сут та Самчук Надію Калениківну, спеціалістів з вищою освітою, які разом провели безліч бесід, вікторин, усних журналів, в підготовку яких, вкладено всі знання, вміння та бажання повести дітей у світ нового.

1 вересня 2001 року Березнівська ЗОШ № 1 I-III ступенів розпорядженням голови Березнівської райдержадміністрації реорганізовано в Березнівську гімназію.

З метою удосконалення системи інформаційного забезпечення населення району, збереження бібліотечних фондів, раціонального використання бюджетних коштів головою Рівненської облдержадміністрації від 22.07.2002 р. було прийнято розпорядження «Про реорганізацію бібліотечної мережі області» та аналогічне розпорядження голови Березнівської райдержадміністрації від 9.09.2002 року.

Згідно цього розпорядження бібліотека Березнівської гімназії з листопада 2002 року відійшла в підпорядкування Березнівської централізованої системи публічно-шкільних бібліотек (ЦСПШБ). На цей період книжковий фонд бібліотеки гімназії нараховував 20 523 примірники книг, в тому числі – 5339 пр. підручників.

У 2005 році в бібліотеку гімназії на зміну Гарбар Л.А., яку призначили директором Березнівської ЦСПШБ прийшла працювати завідувачем бібліотеки Дзюбак Валентина Сергіївна, спеціаліст з вищою освітою і двадцятирічним стажем роботи в районній дитячій бібліотеці.

У сучасних умовах бібліотеки загальноосвітніх навчальних закладів шукають нові методи інформаційної підтримки науки і освіти. Сьогодні ця діяльність може бути реалізована в поєднанні традиційних бібліотечних фондів й електронних ресурсів, у реформуванні традиційної моделі шкільної бібліотеки в бібліотечно-інформаційний центр навчального закладу. Без вільного доступу до інформаційних ресурсів мережі Інтернет неможливо уявити сучасну людину, тому директор Березнівської гімназії С.В. Делідон одним із перших в Березнівському районі створив при бібліотеці гімназії медіа-центр, який має достатню матеріальну базу: 9 комп'ютерів, сканер, принтер, ксерокс, плазмовий телевізор, мультимедійний проектор, звукові колонки, ноутбук, екран. Оснащення медіа-центру сучасними інформаційними засобами дає можливість удосконалювати

навчально-виховний процес, покращити індивідуальну, групову, самостійну, науково-пізнавальну, творчу діяльність учнів, забезпечити вільний доступ до життєдіяльності в сучасному суспільстві, формує навички самостійного отримання необхідних знань, створює нову модель гімназійної бібліотеки як медіа-центру – інформаційно-ресурсного центру для забезпечення навчально-виховного процесу інформацією.

Інтернет міцно увійшов у повсякденне життя бібліотеки Березнівської гімназії. У 2007 році створено сайт гімназійної бібліотеки, а в 2010 р. - сайт навчального закладу. Web-сайт бібліотеки гімназії – це не просто спосіб розповісти про діяльність, але й потужний інформаційний інструмент, створений для привернення уваги всіх учасників освітнього процесу до книг і читання. На сторінці сайту представлено: нормативні документи роботи шкільної бібліотеки, бібліотечні уроки.

Формуються каталоги навчальної літератури, щомісячно поповнюються бази даних каталогу періодики, підготовленого членами регіонального корпоративного об'єднання.

На базі медіа-центру гімназії неодноразово проводились районні, обласні та всеукраїнський семінари-практикуми та тренінги.

У квітні 2008 року на базі Березнівської ЦСПШБ пройшов дводенний міжрегіональний семінар «Роль медіацентру бібліотеки у формуванні соціалізації особистості». В його роботі взяли участь заступник голови Рівненської облдержадміністрації О. М. Торкунов, начальники обласних управлінь освіти та культури ОДА І. В. Ветров і Я. М. Мельник, завідувачі райвідділами освіти всіх районів і директори ЦСПШБ області, представники з Національної бібліотеки України (Київ), бібліотек Хмельницької та Львівської областей.

Не минули «високі гості» і бібліотеку Березнівської гімназії. Завідуюча бібліотекою-філією Березнівської гімназії В.С. Дзюбак поділилась набутим досвідом роботи про діяльність медіа-центру